

Полеглим присвячується... (урок пам'яті до Дня пам'яті та примирення)

Мета: виховувати в учнів повагу до героїчних подвигів співвітчизників, ушанувати пам'ять тих, хто загинув у роки Другої світової війни; формувати патріотичні почуття гордості за старше покоління; сприяти пробудженню бажання вивчати історію своєї держави, берегти її традиції, уболівати за майбутнє країни.

Оформлення: кімната прибрана квітами. У центрі плакат – (чорним кольором) – «1939 рік», (червоним) – «1945 рік», нижче слова:

«Вони у битві чесно полягли,
А іншого - ні вибору, ні змоги.
Вони загинули. Але перемогли,
Бо віддали життя для Перемоги!»

На столі червоні маки, перевиті червоною та чорною стрічками, свічка. запис спогадів учасника Великої Вітчизняної війни І.О.Крохмалю.

(Звучить мелодія "Журавлі")

(На тлі мелодії учні передають запалену свічку)

1-й ведучий.

Ратний подвиг батьків, дідів і прадідів у період 1939-1945 років ніколи не може бути забутий. Його не можуть зменшити ні десятиріччя, ні суспільні зміни. ХХІ століття... Усе далі й далі відходять грізні роки Другої світової війни. Але кожного року 9 травня ми відзначаємо День Перемоги, і ніколи не згасне пам'ять про всіх тих, хто поліг у боях, хто віддав своє життя для нашого щастя.

70 років відокремлюють нас від подій, пов'язаних з війною. Для людини - це досить великий відрізок часу, але тільки одна мить для історії. Тим, хто пішов на фронт шістнадцятирічними, уже по 90 років. І це наймолодші. У багатьох є не тільки внуки, а й правнуки, що навчаються в школах.

2-й ведучий.

Вечір пам'яті полеглим у Другій світовій війні - це лише часточка великої данини пошани полеглим. Ми з вами вшановуємо пам'ять ветеранів, які своєю кров'ю відстояли нашу свободу.

Учень.

Ми в бою здобували свободу,
Ми в бою гартували її,
Ми пройшли переможним походом,
Пронесли крізь недолю-негоду
Прапор волі по рідній землі!

1-й ведучий.

Мало залишилося учасників тих подій, і всі ми щиро вдячні їм. 70 весна вітає всіх тих, хто пережив війну, вітає нас, їхніх внуків і правнуків. Вітає й нагадує в семидесятий раз про страхіття війни й наказує берегти мир.

2-й ведучий.

Справді, це свято надзвичайно урочисте й особливе. Адже кожний ветеран виймає із шафи вихідний костюм, дістає бойові нагороди, які надзвонюють йому спогади про молодість, обпалену війною.

Учні.

1. Кривавим сном одкорчилась війна.
Літа зарубцювали давні рани...
Під кулями ворожими сповна
За тишу заплатили ветерани
2. В атаки йшли вони не ради нагород,
Поранені страждали в медсанбатах,
За цвіт життя завдячує народ
Полеглим і посивілим солдатам.
3. В чужих краях, в запеченій крові
Вони, ще юні, падали в катрани...
Пригадують дороги фронтів
І вбитих побратимів ветерани.
4. Вернулися живі з полків і рот
І мир подарували рідним хатам...
За цвіт життя завдячує народ
Полеглим і посивілим солдатам.
5. З медалями вони й без нагород,
Стрічають один одного, як брата...
За світло дня, і за прозорість вод
Спасибі вам, посивілії солдати.
6. З роками вас все меншає в строю.
Змітають злі хвороби і бурані
Завжди у перших лавах, як в бою,
Ви з нами, дорогії ветерани!

1-й ведучий. Кожна людина зберігає в пам'яті момент свого життя, який здається їй другим народженням, переломом у всій подальшій долі. Війна живе в душах переживших такими спогадами, що вони ніколи не зможуть забути цю війну.

2-й ведучий. Мільйони загиблих... А скільки не народжених дітей?.. А скільки залишилось вдів і сиріт?..

1-й ведучий.

Нелегке наше сьогоднішнє не може заступити радості приходу весни, а разом з нею і Дня Перемоги. Цей день назавжди залишиться для нас затьмареним від гіркоти втрат і осяяний сонцем Перемоги. Його наближали, як могли, люди, котрим було дуже не легко в ті вогненні літа і яким найважче сьогодні. У довічному боргу наше покоління і перед тими ветеранами війни, кому пощастило пройти через чорнило битв і дожити до світлого Дня Перемоги. Все менше залишається їх в життєвому строю. Даються в знаки і опалена війною молодість, сирі окопи і бліндажі, голод і холод, хвороби і рани. Їхні груди вкриті медалями, на скронях – сивина. Але вони пам'ятають ті страшні часи, хоч часто їм і не хочеться про них

згадувати. Неможливо позбутися нав'язливої жахливої думки: а прийде ж день, коли піде з життя останній з цих літніх людей з орденами. Піде у вічність, понесе з собою живі спогади. Що ж залишиться після них? А залишиться Пам'ять, світла пам'ять про незабутніх героїв.

Учитель. Давайте переглянемо спогади ветерана Великої Вітчизняної війни Крохмалю Івана Олексійовича. *(Перегляд фрагменту)*

2-ий ведучий. Мільйонам людей назавжди вривався в пам'ять перший день війни. Чорною тінню фашистської навали, димом пожеж, смертю і руїнами звалився він для нас, обернувся довгими роками страждань.

1-й ведучий.

Мільйони людей забрала Друга світова війна. Це важко усвідомити. Смерть однієї людини – це трагедія. А коли мільйони... Загиблим не болить. У живих продовжують кровоточити рани: у ветеранів, які втратили своїх друзів однополчан, рідних і близьких, душі, які простріляні похоронками, у рано посивілих дітей війни, які не побачили своїх батьків і пережили пекло окупації.

2-й ведучий. Війна нагадує про себе тисячами обелісків і братських могил. Вони – святиня нашої пам'яті.

учень.

До обеліска я в задумі стану,
До сивини своєї на путі.
Скажу «спасибі» тихо ветерану,
Що вдруге народив мене в житті.
Сльоза зорі стоїть над обеліском,
Сховавши клопоти людські і сни.
Сьогодні треба поклонитися всім низько,
Усім хто не прийшов з війни!

1-й ведучий.

У війни не жіноче обличчя... Але скільки жінок, юних дівчат виносили на своїх тендітних плечах поранених, збивали ворожі літаки, були снайперами, виконували чоловічу роботу в тилу ворога.

Учень.

Дівчина в сірій шинелі,
В куцях, простих чобітках
Йшла, де зривались шрапнелі,
Йшла з автоматом в руках.
Дівчата в бої йшли крізь ночі,
З калюж умивались дощем,
Їм бачились коси дівочі
Під грізним гарматним вогнем.
Недобрії очі лякали,
І танків боялись в бою.
Але, як чоловіки, вмирили,
Землю обнявши своєю.

2-й ведучий. А скільки їх було в партизанських загонах. Вони ходили в розвідку, лікували ранених, забезпечували зв'язок з Великою землею і часто гинули, не

проронивши ні слова в руках фашистських катів.

1-й ведучий.

А скільки матерів, сестер, коханих чекали і не дочекалися своїх синів, братів, чоловіків. У народі недаремно кажуть, що час не владний над материнським горем. І скільки б не минуло років і десятиліть, коли пролунало страшне слово «війна», вони ніколи не принесуть спокою матерям, діти яких віддали найдорожче – життя у боротьбі з загарбниками.

2-й учень.

До тебе, людино, звертаюсь:
Залиш на хвилинку щоденні турботи.
З собою побудь у глибокій скорботі,
Згадай чоловіка, товариша, брата,
Дружину, сестру чи посивілу матір.

3-й учень.

Перед трагічною хвилиною мовчання
Словами говорити неможливо.
Оця хвилина більше там розкаже,
Ніж тисячі, а чи мільйони слів.
Солдатів подвиг, про який сьогодні
Дізнались ми, не вимовить словами,
А тільки серцем можна це сказати,
Але воно, нажаль, не має мови,
Лиш має біль. І тому я прошу
Солдатів пам'ять вшанувати мовчанням.

Хвилина мовчання

Учитель.

Ідуть роки, гояться рани, зростають повоєнні покоління. Честь їм і шана живим!
Вічна слава загиблим! Хай не згасає пам'ять про героїв! Дорогі діти! Завжди пам'ятайте про це. Ростіть здоровими та збережіть мир.